

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра філософії та суспільних наук

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
«Фізична терапія, ерготерапія»
« 28 » листопада 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради міжнародного
факультету
Протокол від 29 листопада 2024 № 4

СИЛАБУС

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

обов'язкова

(редакція з урахуванням оновлення ОП «Фізична терапія, ерготерапія», відповідно
вимог Стандарту, згідно Наказу МОН України від 29.10.24р. №1541)

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
спеціалізація
освітня кваліфікація
професійна кваліфікація
форма навчання
курс та семестр вивчення
навчальної дисципліни

перший (бакалаврський) рівень
22 Охорона здоров'я
227 Терапія та реабілітація
227.02 Ерготерапія
бакалавр терапії та реабілітації
асистент ерготерапевта
денна
I курс, 2 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
філософії та суспільних наук
Протокол від 27 листопада 2024 № 6

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладачів, науковий ступінь, учене звання	Вerezomska Світлана Жоржовна, кандидат історичних наук, доцент Каюн Вікторія Олександрівна, кандидат історичних наук, старший викладач
Профайл викладачів	https://philosophy.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	+380997767047 – Вerezomska Світлана Жоржовна +380952038619 – Каюн Вікторія Олександрівна
E-mail:	s.verezomska@pdmu.edu.ua Вerezomska Світлана Жоржовна v.kaiun@pdmu.edu.ua Каюн Вікторія Олександрівна
Сторінка кафедри на сайті університету	https://philosophy.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3,0 кредити ЄКТС/ 90 годин, із них:

Лекції (год.) – 8

Семінарські заняття (год.) – 22

Самостійна робота (год.) – 60

Вид контролю – ПМК (підсумковий модульний контроль)

Політика навчальної дисципліни

Силабус освітньої компоненти «Історія України» розроблений кафедрою філософії та суспільних наук відповідно до положень нормативно-правової бази з регулювання освітньої діяльності університету та законодавства у сфері вищої освіти. Політика дисципліни спрямована на розвиток умінь свідомо сприймати теоретичний матеріал, узагальнювати й систематизувати засвоєну інформацію, якісно усвідомлювати нові знання, вирішувати проблемні завдання, презентувати результати своєї діяльності, критично мислити, обґрунтовувати власну думку.

Вивчення навчальної дисципліни «Історія України» відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/0nrGNrEzksWWytpXV8j05INcg9wbyVjkYx9FrbEY.pdf) та вимагає: відвідування лекцій, підготовку до семінарських занять відповідно до навчального плану й розкладу занять (<https://www.pdmu.edu.ua/storage/shedule/files/cmPYcsN7Qj8imAceBzQQzqPcHjukU7tp0cLRGeBZ.pdf>); виконання самостійної роботи, опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури.

Підготовка та участь у семінарських заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни та планами семінарських занять; вивчення теоретичного матеріалу; виконання завдань та опрацювання питань, запропонованих для самостійного вивчення. На заняттях обов'язковими є дотримання правил роботи у групі, шанобливе ставлення до поглядів колег, налаштованість на дружню співпрацю та взаємодопомогу, роботу в команді. Вітаються прояви творчості, креативності та індивідуальний підхід.

Відповідь здобувача освіти повинна демонструвати ознаки самостійності (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), відсутність ознак повторюваності та плагіату, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей та інших вимог, визначених «Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету» (https://www.pdmu.edu.ua/storage/sections_nv/docs_links/w06zPTIU3h58RxfeqTTwy7bS9MTlfSDrxtHezK6.pdf).

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти включає:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);
- списування під час контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку кафедри, бути толерантними, доброзичливим и та виваженими у спілкуванні з викладачами та співробітниками кафедри;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з Регламентом відпрацювання студентами пропущених занять і незадовільних оцінок, що затверджені у закладі вищої освіти;
- роботи, які здає здобувач вищої освіти з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад, практичні навички);

- перескладання ПМК з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий контроль.

Вивчення модуля передбачає самостійну роботу здобувача вищої освіти, яка регламентована Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Оцінювання результатів навчання проходить прозоро і відкрито. Керуємося Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Якщо здобувач освіти не згодний з результатами оцінювання, він має право скористатися рекомендаціями Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.

Зі всіма наведеними документами можна ознайомитися за посиланням: <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Кафедрою визнаються результати, отримані шляхом неформальної освіти. Процедура визначено Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті: https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/fKBks6cPo5jzq0brID6eI7LKTEAcqmrjdjrewYFvL.pdf.

Кафедра рекомендує здобувачам освіти ознайомитися із онлайн платформами: <http://portal.phc.org.ua/en/>; <https://academy.nszu.gov.ua/>; <https://prometheus.org.ua/>; <https://members.physio-pedia.com/>.

Присутність здобувачів вищої освіти на лекціях та семінарських заняттях є обов'язковою. У разі пропуску – відпрацювання відповідно до Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/Tw1ZR7sjAmDI8i0uE6kRX5q2F80J6AiwZ2dvVlQ.pdf).

Користуватися під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача забороняється. При оцінюванні результатів навчання враховується активність здобувачів освіти на заняттях, теоретична підготовка, виконання індивідуальних завдань та завдань для самостійної роботи.

Організація викладання дисципліни може відбуватися за наказом ректора університету з використанням дистанційних технологій навчання відповідно до Положення про дистанційну форму навчання в Полтавському державному медичному університеті https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/03JNND8llh5H8KhDdFbMIJPEIQnAzB7UNwxCvRGy.pdf.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися академічної етики; бути дисциплінованим і уважним.

Наголошуємо на необхідності дотримуватись Правил внутрішнього розпорядку для учасників освітнього процесу Полтавського державного медичного університету, затверджених Вченою радою ПДМУ від 8.02.2023 р., протокол №5 https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/ycZUUg0fZUvD4QBZ4a18PWhTNJH8AbU6fANHzFAF.pdf

У випадку оголошення під час занять повітряної тривоги здобувачі освіти діють за вказівками викладача відповідно до Інструкції щодо дій співробітників та здобувачів освіти за сигналами оповіщення в особливий період.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Освітня компонента «Історія України» розроблена відповідно до положень нормативно-правової бази з регулювання освітньої діяльності університету та законодавства у сфері вищої освіти: в межах реалізації указу Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.11.2024 року № 1190 «Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні» та Стратегічного плану розвитку Полтавського державного медичного університету на 2022-2027 рр. (<https://www.pdmu.edu.ua/strategichniy-plan-rozvitku-pdmu>) освітня компонента «Історія України» забезпечує право здобувачів на якісну вищу освіту, а також формує їх національну свідомість. Відповідно до змісту освіти Концепція Цілей сталого розвитку формує потребу у підготовці конкурентно спроможних фахівців системи охорони здоров'я на ринку праці.

Вивчення освітньої компоненти «Історія України» охоплює ряд теоретичних та практичних проблем в розвитку України від найдавніших часів до сьогодення, що допомагає реалізувати наступні цільові завдання:

Ціль 4: Якісна освіта: «Історія України» є невід'ємною частиною гуманітарної та громадянської освіти, що формує національну ідентичність, критичне мислення та відповідальність – фундаментальні основи для якісного фахівця. Фізичні терапевти, ерготерапевти працюють з людьми різного віку, соціального статусу та з різними історіями життя (часто пов'язаними з історичними подіями, конфліктами, соціальними змінами). Знання історії допомагає їм глибше розуміти соціальний контекст, причини травм і захворювань, а також культурні особливості пацієнтів для надання інклюзивної, індивідуалізованої та справедливої допомоги.

Ціль 16: Мир, справедливість та сильні інститути: Курс охоплює історію державотворення, соціальних конфліктів, боротьби за права та демократію. Це виховує громадянську свідомість, повагу до закону та прав людини. Фахівці працюють у медичних та соціальних інститутах. Розуміння історичних процесів і ролі громадянського суспільства дає їм змогу бути відповідальними, підзвітними та етичними працівниками, які відстоюють права своїх пацієнтів, особливо тих, хто

постраждав унаслідок історичних подій (наприклад, ветерани, внутрішньо переміщені особи, жертви конфліктів).

Ціль 17: Партнерство заради досягнення цілей: Вивчення історії України у світовому контексті сприяє розумінню глобальних процесів, міжнародних відносин та європейської інтеграції. Знання історії та культури України дозволяє фахівцям ефективно інтегруватися в міжнародне професійне середовище, брати участь у міжнародних проєктах реабілітації та обміні досвідом з іноземними партнерами, що є ключовим для сталого розвитку галузі охорони здоров'я.

Навчальна дисципліна «Історія України» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія». Вона охоплює коло теоретичних і практичних проблем розвитку українських земель від найдавніших часів до сьогодення в контексті світових історичних процесів. Вивчення дисципліни сприяє процесу формування у здобувачів освіти історичного мислення, уміння аналізувати й узагальнювати історичні події та явища, визначати їх суть, причинно-наслідкові зв'язки між ними, виділяти основне, об'єктивне і суб'єктивне, робити висновки, самостійно оцінювати й інтерпретувати історичний процес, усвідомлювати роль і місце України в європейській і світовій історії.

Видатний учений-хірург Микола Амосов говорив: «Історія – наші корені. Без них неможливе життя сьогодні і в майбутньому». Сьогодні історія набула статусу культури мислення сучасної людини, стала необхідним компонентом самовизначення особистості в драматичному й мінливому світі. Саме історичні знання впливають на формування світогляду, національної самосвідомості, патріотизму, життєвих орієнтирів, розвивають вміння адаптуватися до нових інформаційних, технологічних парадигм, є чинником формування внутрішньої свободи особистості. В ідеалі вивчення історії своєї країни (як і будь-якої іншої гуманітарної дисципліни) завжди є самоціллю. Сучасне суспільство потребує професійно підготовлених фізичних терапевтів, ерготерапевтів, які матимуть сформований світогляд, відповідний рівень творчого потенціалу, володітимуть здатністю самостійно приймати рішення у предметно-практичній і духовно-теоретичній сферах, матимуть максимальну свободу для визначення власних пріоритетів. Вивчення історії України відіграє важливу роль у гуманітарній освіті сучасного фахівця сфери охорони здоров'я, забезпечуючи інтеграцію дисциплін циклів загальної та професійної підготовки ОПП «Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Програма навчальної дисципліни «Історія України» складається з 1 модуля. Вивчення Історії України здійснюється у 2 семестрі першого року навчання.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Вивчення історії України – це світоглядна і водночас методологічна основа, на базі якої відбувається засвоєння гуманітарних дисциплін та дисциплін професійного

спрямування. Значною мірою саме завдяки їй здобувачі освіти «отримують інструменти» для вирішення значущих питань, навчаються мистецтву раціональної аргументації, розширюють свій життєвий простір за межі вузькопрофесійної підготовки.

Пререквізити дисципліни, пов'язані з дисциплінами циклу загальної підготовки.

Постреквізити навчальної дисципліни: ОК «Історія України» предметно інтегрується з дисциплінами, які забезпечують подальшу загальну й професійну підготовку.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

- *метою навчальної дисципліни* «Історія України» є надання здобувачам освіти знань про сутність соціально-політичних і культурних явищ, що відбувалися в минулому й мають місце в сучасній Україні, їх об'єктивну зумовленість, взаємозв'язки та взаємозалежності зі світовим історичним процесом.

- *основними завданнями* вивчення дисципліни є:

- формування у здобувачів освіти компетентностей творчого осмислення історичного минулого українського народу від найдавніших часів до сьогодення в контексті світової історії та практики державотворення в сучасній українській державі;
- набуття здобувачами освіти наукового бачення суспільних явищ, подій, тенденцій минулого та сучасного;
- формування умінь критично аналізувати отриману з різних джерел інформацію, самостійно трактувати її, застосовувати набуті знання з історії для орієнтації в громадсько-політичному житті та оцінки суспільних явищ і подій;
- виховання у молоді патріотизму, національної й громадської свідомості, формування толерантного, неупередженого ставлення до інших народів, утвердження ідеалів гуманізму.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна:

Інтегральна - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіореспіраторних та інших функцій організму.

Загальні:

ЗК 07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 08. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства,

усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання за ОПП:

ПРН 19. Знати та розуміти процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства, сутність перетворень, що відбуваються в державі, розвитку реабілітаційних послуг відповідно до біопсихосоціальної клієнто-орієнтованої моделі реабілітації; пропагувати верховенство права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 25. Вміти з'ясовувати причинно-наслідкові зв'язки в історичних подіях, аналізувати та узагальнювати історичний матеріал; мати уявлення про місце і статус України у сучасному світі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- сутність основних проблем історії та сучасного буття народу України;
- основні закони та етапи розвитку людської спільноти;
- витоки української нації та її місце у загальноцивілізаційних процесах;
- суспільно-економічні, політичні й культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- історичні події;
- зародження та розвиток української державності;
- процеси розбудови сучасної незалежної української держави;
- діяльність історичних осіб, суспільних рухів і політичних партій;

уміти:

- узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням і використанням (володіти культурою мовлення);
- ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди;
- оцінювати отримані результати та аргументовано захищати прийняті рішення;
- приймати відповідальність на себе, забезпечувати ефективну співпрацю в команді;
- навчатися з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань;
- всебічно аналізувати історичні процеси, події та факти з наукових позицій їх тлумачення;
- працювати з історичними джерелами та науковою літературою;

– користуватися категорійно-понятійним апаратом історичної науки.

**Тематичний план лекцій із зазначенням основних питань,
що розглядаються на лекції**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ		
1.	<p align="center">Тема 1. Вступ. Перші державні утворення на території України. Княжа доба в українській історії.</p> <p>Початок формування людської цивілізації на території України. Давні народи на території сучасної України: Трипільська культура, кочові народи на території України, кіммерійці, скіфо-сарматський період, античні міста-держави Північного Причорномор'я, доба Великого переселення народів на українських землях. Давні слов'яни та їхні сусіди. Проблеми виникнення і становлення української державності княжого періоду. Руська земля у VII–IX століттях. Період консолідації державності. Політичний і соціально-економічний розвиток Київської Русі. Київська Русь у період політичної єдності та розквіту (кінець X – початок XII ст.).</p>	2
2.	<p align="center">Тема 2. Еволюція українського державотворення в 1917-1921 рр.</p> <p>Державне відродження України в умовах української національної революції. Пошук оптимальної моделі державного будівництва. Державотворча діяльність Української Центральної Ради. Універсали Центральної Ради. Гетьманат Павла Скоропадського. Директорія УНР. Західноукраїнська Народна Республіка та проголошення Соборності Української держави.</p>	2
3.	<p align="center">Тема 3. Україна у міжвоєнний період та в роки Другої світової війни.</p> <p>«Українське питання» в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Роль «українського питання» в німецько-радянському зближенні. Пакт Молотова – Ріббентропа. Входження західноукраїнських земель до складу СРСР. Основні події Другої світової війни та її наслідки для України. Україна в умовах фашистської окупації.</p>	2
4.	<p align="center">Тема 4. Україна і світ: геополітичні фактори, зовнішньополітичні орієнтири в історичній ретроспективі та на сучасному етапі.</p> <p>Суспільно-політичні трансформації в незалежній Україні. Революція Гідності 2013-2014 рр. Суспільно-політичне і соціально-економічне становище України в умовах «гібридної війни». Відновлення автокефалії православної церкви в Україні. Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України. Етнополітичні аспекти української історії новітнього періоду. Сучасна Україна в загальноєвропейському і світовому розвитку.</p>	2
	Разом	8

Тематичний план семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ		
1.	<p style="text-align: center;">Тема 1. Вступ. Перші державні утворення на території України. Княжа доба в українській історії.*</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Давні народи на території сучасної України: Трипільська культура. 2. Кочові народи на території України. Кіммерійці. Скіфо-сарматський період. 3. Доба Великого переселення народів на українських землях. Античні міста-держави Північного Причорномор'я. Антський союз. 4. Проблеми виникнення і становлення української державності княжого періоду. Руська земля у VII – IX століттях. Період консолідації державності. 5. Політичний і соціально-економічний розвиток Київської Русі: Київська Русь у період політичної єдності та розквіту (кін. X – поч. XII ст.). Монгольська навала і встановлення золотоординського іга. 6. Дохристиянський світогляд давніх слов'ян: вірування, обряди та усна народна творчість. 7. Християнство як чинник нових політичних і соціокультурних процесів. 	2
2.	<p style="text-align: center;">Тема 2. Українські землі наприкінці XII – початок XVII ст.*</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Утворення, піднесення і занепад Галицько-Волинської держави. 2. Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського. 3. Польська експансія на українські землі наприкінці XIV-середині XVI ст. Люблінська унія. 4. Утворення Кримського ханства і його експансія на українські землі. 5. Соціально-економічні процеси в XIV – XVI ст. Церковне життя. Берестейська унія. Культура України в XIV – XVI ст. 6. Феномен козацтва: генезис, характерні ознаки та особливості. Запорозька Січ: політико-соціальний, військовий устрій та культурні традиції. 7. Козацько-селянські повстання наприкінці XVI – початку XVII ст. Козацтво як впливовий чинник міжнародного життя. 	2
3.	<p style="text-align: center;">Тема 3. Україна в другій половині XVII – XVIII століттях.*</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Б. Хмельницький – гетьман Війська Запорізького, політик, полководець, дипломат. 2. Українська національна революція: причини, характер, періодизація. Розгортання національно-визвольної війни (лютий 1648 – серпень 1657 р.) 3. Утворення та політико-соціальний устрій Української гетьманської держави Б. Хмельницького. 4. Громадянська війна і поділ козацької України на два гетьманства. (вересень 1657 – червень 1663 р.) 	2

	<p>5. Боротьба за воз'єднання Української держави (червень 1663 - вересень 1676 р.). Період Руїни в українській історії.</p> <p>6. Іван Мазепа – гетьман, полководець, державний діяч, дипломат, меценат.</p> <p>7. Ліквідація української державності в 1764-1783 рр.</p> <p>8. Українська культура, наука й освіта XVII-XVIII століть.</p>	
4.	<p style="text-align: center;">Тема 4. Україна в XIX – на початку XX ст.*</p> <p>1. Порівняльна характеристика соціально-економічного розвитку українських земель у складі двох імперій - Російської та Австрійської.</p> <p>2. Національне відродження в Україні. Суспільні рухи. Кирило-Мефодіївське товариство</p> <p>3. Соціально-економічний розвиток та реформи на українських землях XIX ст. у складі Російської імперії: селянська реформа (1861), земська реформа (1864), судова реформа (1864 р.), військова реформа (1874 р.), Освітня реформа 1860–1870-ті рр. (Валуєвський циркуляр 1863, Емський указ 1876).</p> <p>4. Соціально-економічний розвиток пореформений період. Суспільні течії і рухи другої половини XIX ст.- на початку XX ст.</p> <p>5. Українська культура в другій половині XIX ст. на початку XX ст.</p> <p>6. Соціально-економічний та культурний розвиток західноукраїнських земель в другій половині XIX – на початку XX ст.</p> <p>7. Україна у Першій світовій війні: українці в лавах армій двох імперій.</p>	2
5.	<p style="text-align: center;">Тема 5. Еволюція українського державотворення в 1917-1921 рр.*</p> <p>1. Падіння російської імперської влади. Становлення та державотворча діяльність Української Центральної Ради.</p> <p>2. Універсали Центральної Ради.</p> <p>3. Гетьманат Павла Скоропадського.</p> <p>4. Директорія УНР.</p> <p>5. Західноукраїнська Народна Республіка та проголошення Соборності Української держави.</p> <p>6. Збройна боротьба за Українську державу й український повстанський рух в 1917-1921 рр.</p> <p>7. Культурне життя в Україні в умовах відродження державності.</p>	2
6.	<p style="text-align: center;">Тема 6. Україна в 20-30 роки XX ст.*</p> <p>1. Встановлення радянської влади на території України:</p> <ul style="list-style-type: none"> – утворення УСРР; – конституція 1919 року; – політика "воєнного комунізму"; – голод 1921-1922 рр. <p>2. Україна за доби НЕПу. Політика українізації.</p> <p>3. Україна в умовах сталінської «революції згори» (1929-1939 рр.):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Сталінська індустріалізація і суцільна колективізація. – Організація керівництвом СРСР Голодомору в Україні 1932-1933 	2

	<p>рр.</p> <p>– Перші політичні процеси. Масові політичні репресії.</p> <p>4. Українські землі в складі Польщі, Румунії, Чехословаччини: соціально- політичне становище та національно-культурний розвиток.</p> <p>5. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях у 1920-30-ті рр.</p>	
7.	<p>Тема 7. Україна у міжвоєнний період та в роки Другої світової війни.*</p> <p>1. «Українське питання» в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Проголошення Карпатської України. Пакт Молотова-Ріббентропа.</p> <p>2. Місце України у планах фашистів.</p> <p>3. Основні події Другої світової війни та її наслідки для України.</p> <p>4. Україна в умовах фашистської окупації.</p> <p>5. Радянський рух опору в Україні в часи фашистської окупації.</p> <p>6. Збройна боротьба формувань ОУН – УПА в 1941-1944 рр.</p>	2
8.	<p>Тема 8. Україна в кінці 40-х - 80 роки ХХ ст.*</p> <p>1. Повоєнні адміністративно-територіальні зміни. Особливості процесу відбудови народного господарства України. Рівень життя і побуту населення.</p> <p>2. Голодомор 1946-47 рр.</p> <p>3. Радянізація західних областей України. Боротьба ОУН-УПА з радянською репресивною машиною. Масові репресії радянського режиму проти населення Західної України. Операція «Вісла». Репресії проти Кримських татар.</p> <p>4. Соціально-економічний та політичний устрій УРСР 1960-80 роках: період Застою</p> <p>5. Духовне життя України: основні тенденції і характерні ознаки у 1960-80 роках. Ідеологічний диктат. Дисидентський рух. Українська Гельсінська група</p> <p>6. Політика Перебудови та її наслідки для України.</p>	2
9.	<p>Тема 9. Україна на шляху відновлення незалежності. *</p> <p>1. Стартові умови розгортання державотворчого процесу. Проголошення незалежності України.</p> <p>2. Становлення України як незалежної держави у 1990-х-2004-х роках.</p> <p>3. Прийняття Конституції України.</p> <p>4. «Помаранчева» революція 2004.</p> <p>5. Характерні ознаки та особливості суспільно-політичного життя в 2005-2013 рр.</p>	2
10.	<p>Тема 10. Україна і світ: геополітичні фактори, зовнішньополітичні орієнтири на сучасному етапі. *</p> <p>1. Суспільно-політичні трансформації в незалежній Україні.</p> <p>2. Революція Гідності 2013-2014 рр.</p> <p>3. Суспільно-політичне і соціально-економічне становище України в умовах «гібридної війни».</p> <p>4. Відновлення автокефалії православної церкви в Україні.</p>	2

	5. Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України. 6. Сучасна Україна в загальноєвропейському і світовому розвитку.	
11.	Підсумковий модульний контроль	2
12.	Разом	22

Примітка: * - теми, з яких обов'язково повинна бути позитивна оцінка.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ		
1.	Підготовка до семінарських занять: теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	18
2.	Опрацювання питань, що не входять до плану аудиторних занять:	36
2.1.	Вступ. Перші державні утворення на території України. Княжа доба в українській історії. Давні слов'яни та їхні сусіди. Культурна спадщина Київської Русі.	4
2.2.	Державно-правовий та політичний статус українських земель у XIV– першій половині XVII ст. Ренесанс і реформація в Європі, їх відлуння на українських землях. Церковно-духовне життя українського соціуму в XIV–XVII століттях. Основні тенденції економічного розвитку українських земель у другій половині XIV–XVII століттях. Система землеволодіння: моделі соціальної залежності та економічного функціонування суспільства	4
2.3.	Україна в другій половині XVII–XVIII століттях. Формування і розвиток історико-етнографічних регіонів України. Українська культура, наука й освіта XVII-XVIII століть.	2
2.4.	Культурно-інтелектуальна історія України кінці XVIII-XIX ст. Умови розвитку культури на українських землях наприкінці XVIII – в I половині XIX ст. Освіта, розвиток науки, літератури, мистецтва на українських землях наприкінці XVIII- в I половині XIX ст.	4
2.5.	Еволюція українського державотворення в 1917-1921 рр. Українсько-більшовицька війна 1918 р. Бій під Крутами. Культурне життя в Україні в умовах відродження державності.	4
2.6.	Україна в 20-30 роки XX ст. Утвердження тоталітарного режиму. Масові репресії. Урочище Триби на Полтавщині.	4
2.7.	Україна у міжвоєнний період та в роки Другої світової війни. Західноукраїнські землі в 1921-1939 рр. Політика українізації і «розстріляне відродження». Радянський рух опору в Україні в часи фашистської окупації. Культура України в роки Другої світової війни	4
2.8.	Україна в кінці 40-х - 80 роки XX ст. Культурні процеси в радянській Україні в 40-80-ті роки. УРСР у міжнародних відносинах.	4
2.9.	Україна на шляху відновлення незалежності.	2

	Соціально-економічний розвиток України. Україна на міжнародній арені. Освіта і культура.	
2.10	Україна і світ: геополітичні фактори, зовнішньополітичні орієнтири в історичній ретроспективі та на сучасному етапі. Відновлення автокефалії православної церкви в Україні. Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України.	4
	Підготовка до ПМК	6
	Разом	60

Індивідуальні завдання: підготовка виступів, доповідей на засіданнях круглого столу, конференціях, публікація тез і статей. Рекомендації щодо виконання завдань та критерії оцінювання надаються викладачем під час занять. Враховуючи академічні свободи, теми обираються самостійно, корелюються з тематикою занять і узгоджуються з викладачем.

Нагадуємо: Ваші роботи підлягатимуть перевірки на відсутність плагіату відповідно до Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників

ПДМУ:

https://pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/t0jTYbqtNrd5ETCcHiFyMtnnlHbvN0orJOgwYDeS.pdf

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю

1. Початок формування людської цивілізації на території України.
2. Провідні суспільно-культурні процеси дослов'янської доби на теренах України.
3. Трипільська культура.
4. Кочові народи на території України. Кімерійці. Скіфо-сарматський період.
5. Античні міста-держави Північного Причорномор'я.
6. Доба Великого переселення народів на українських землях.
7. Антський союз.
8. Давні слов'яни та їхні сусіди.
9. Руська земля у VII – IX століттях. Період консолідації державності.
10. Київська Русь у період політичної єдності та розквіту (кінець X – початок XII ст.).
11. Християнство як чинник нових політичних і соціокультурних процесів.
12. Феодальна роздробленість Русі (друга третина XII – перша половина XIII ст.). Золотоординська навала та її наслідки.
13. Галицько-Волинське князівство (1199 – 1340 рр.).
14. Культурна спадщина Київської Русі.
15. Україна-Русь у середньовічному європейському соціально-політичному й культурному просторі.
16. Українські землі у складі Великого князівства Литовського. Адміністративний устрій.
17. Польсько-католицький фактор в українській історії.
18. Формування та розвиток українського етносу.
19. Виникнення українського козацтва. Запорозька Січ та її роль в історії українського народу.

20. Військові походи запорозьких козаків у XVI – першій третині XVII ст.
21. Козацько-селянські повстання наприкінці XVI – 20-30-х рр. XVII ст.
22. Ренесанс і реформація в Європі, їх відлуння на українських землях. Церковно-духовне життя українського соціуму в XIV–XVII століттях.
23. Основні тенденції економічного розвитку українських земель у другій половині XIV – XVII століттях. Система землеволодіння у другій половині XIV – XVII століттях: моделі соціальної залежності та економічного функціонування суспільства.
24. Причини, характер, рушійні сили й основні етапи національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького.
25. Період Руїни в українській історії.
26. Україна на межі XVII-XVIII століть: політичне становище і соціально-економічний розвиток.
27. Гетьманщина часів Івана Мазепи.
28. Доля українського козацтва після поразки під Полтавою.
29. Наступ Російської імперії на українську державність.
30. Ліквідація української державності в 1764-1783 рр.
31. Формування і розвиток історико-етнографічних регіонів України.
32. Українська культура, наука й освіта XVII-XVIII століть.
33. Руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської та Австро-Угорської імперій.
34. Адміністративно-територіальний устрій та політична система України у складі Російської імперії.
35. Особливості впровадження в Україні російських реформ 60-70-х років XIX ст.
36. Етнічна колонізація Південно-Східної України.
37. Форми взаємодії держави і суспільства в українських регіонах у складі імперії Габсбургів.
38. Особливості соціально-економічного розвитку українських регіонів у складі Російської та Австро-Угорської імперій.
39. Початки національного руху відродження на українських землях у контексті європейської історії кінця XVIII- XIX століть.
40. Модернізація українського суспільства на початку XX ст. у підросійській Україні і Галичині.
41. Культурно-інтелектуальна історія України кінця XVIII- XIX століть.
42. Український вимір Першої світової війни.
43. Державне відродження України в умовах української національної революції.
44. Державотворча діяльність Української Центральної Ради.
45. Гетьманат Павла Скоропадського.
46. Директорія УНР.
47. Західноукраїнська Народна Республіка та проголошення Соборності Української держави.
48. Збройна боротьба за Українську державу і український повстанський рух в 1917-1921 рр. Українсько-більшовицька війна 1918 р.
49. Культурне життя в Україні в умовах відродження державності 1917-1921 рр..
50. Політичні режими на українських землях у 20–30-х роках. Антиукраїнська політика радянської влади. Західноукраїнські землі в 1921-1939 рр.

51. Україна за доби НЕПу.
52. Сталінська індустріалізація і суцільна колективізація.
53. Організація керівництвом СРСР Голодомору в Україні 1932-1933 рр.
54. Масові політичні репресії в Україні.
55. Українські землі в складі Польщі.
56. Українські землі в складі Румунії.
57. Українські землі в складі Чехословаччини.
58. Українське питання в європейській політиці напередодні Другої світової війни.
59. Основні події Другої світової війни та її наслідки для України.
60. Україна в умовах фашистської окупації. Радянський рух опору.
61. Український національно-визвольний рух у 1920–1950-х рр. Організація українських націоналістів і Українська Повстанська Армія.
62. Політика українізації і «розстріляне відродження». Культура України в роки Другої світової війни.
63. Повоєнна відбудова господарства України. Голодомор 1946-1947 років.
64. Боротьба ОУН-УПА з радянською репресивною машиною. Масові репресії радянського режиму проти населення Західної України. Операція «Вісла».
65. Політичні репресії, переселення і депортації українців у повоєнний період. Завершення радянської заходних областей УРСР. Доля Української греко-католицької церкви (УГКЦ).
66. Десталінізація та економічне реформування. Лібералізація культурного життя і крах реформ. Феномен українського шістдесятництва.
67. Політичний та соціально-економічний розвиток УРСР у роки «застою».
68. УРСР у міжнародних відносинах у 40-80-ті роки.
69. Культурні процеси в радянській Україні в 40-80-ті роки. Дисидентський рух.
70. Проблеми і протиріччя розвитку УРСР під час перебудови 1985–1991 рр. Створення нової політичної ситуації в Україні на межі 1980-х – 1990-х рр. Проголошення незалежності України.
71. Етнополітичні аспекти української історії новітнього періоду.
72. Становлення України як незалежної держави у 1990-х-2010-х роках. Прийняття Конституції України.
73. Революція Гідності 2013–2014 рр. Суспільно-політичне і соціально-економічне становище України в умовах «гібридної війни». Відновлення автокефалії православної церкви в Україні.
74. Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України.
75. Сучасна Україна в загальноєвропейському і світовому розвитку.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю:

- Розглядати історію становлення й розвитку України як невід'ємну частину світових історичних процесів.
- Інтерпретувати та аналізувати закономірності історичного розвитку українського народу.
- Оцінювати значення історичних джерел і їх використання для вивчення історичного минулого.

- Демонструвати розуміння ролі і значення народних мас, визначних політичних, військових і державних діячів, представників української науки, культури, охорони здоров'я, духівництва.
- Усвідомлювати значення традицій, звичаїв регіону в контексті духовних потреб людини.
- Орієнтуватися в провідних суспільно-культурних процесах дослов'янської доби на теренах України.
- Пояснювати тенденції виникнення і становлення української державності княжого періоду.
- Давати оцінку місцю та ролі України-Русі в середньовічному європейському соціально-політичному й культурному просторі.
- Робити висновки щодо державно-правового та політичного статус українських земель у середині XIV– першій половині XVII століть.
- Пояснювати суспільно-політичний феномен українського козацтва.
- Аналізувати процес формування та розвиток українського етносу.
- Характеризувати державотворчі надбання козацької доби.
- Оцінювати процес і наслідки руйнування державних структур Гетьманщини.
- Визначати проблеми колоніальної антиукраїнської політики Російської та Австро-Угорської імперій.
- Інтерпретувати український вимір Першої світової війни.
- Пояснювати етапи й основні еволюційні процеси українського державотворення в 1917-1921 рр.
- Демонструвати розуміння сутності політичних режимів на українських землях у 20–30-х роках XX ст.
- Давати оцінку основним подіям Другої світової війни та її наслідкам для України.
- Аналізувати явища українського національно-визвольний рух у 1920–1950-х рр. XX ст.
- Окреслювати особливості суспільно-політичних та економічних процесів в УРСР у другій половині 40-х-наприкінці 80-х років XX ст.
- Пояснювати створення нової політичної ситуації в Україні на межі 1980-х – 1990-х рр.
- Робити висновки щодо історичних особливостей пошуку оптимальних моделей будівництва незалежної України.
- Інтерпретувати суспільно-політичні трансформації в незалежній Україні у 1990-х-2010-х роках.
- Виділяти етнополітичні аспекти української історії новітнього періоду.
- Аналізувати суспільно-політичне і соціально-економічне становище України в умовах «гібридної війни» і повномасштабної збройної агресії Російської федерації проти України.
- Давати оцінку місцю та ролі сучасної України в загальноєвропейському і світовому розвитку.
- Визначати тенденції культурного розвитку України в різні історичні епохи.

Методи навчання

Процес активізації навчання вимагає певної спільної діяльності викладача та здобувача освіти, застосування різноманітних засобів, форм, технологій, методів і прийомів, спрямованих на розв'язання освітніх завдань.

Викладання ОК проваджується за допомогою:

- пояснювального методу (використання різних способів повідомлення інформації. Організація дій здобувачів освіти з об'єктом вивчення);
- репродуктивного методу (використання завдань на відтворення знань та способів інтелектуальної та практичної діяльності);
- проблемно пошукові методи: проблемна лекція (викладач формулює суперечливе питання на початку заняття, а відповідь на нього вибудовується протягом всієї лекції); робота з першоджерелами (критичний аналіз універсалів, мемуарів, літописів або міжнародних договорів);
- частково-пошукового (евристичного) методу (постановка проблем, використання завдань на виконання окремих етапів розв'язання інтелектуальних завдань).

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: дебати (за допомогою якого здобувачі освіти діляться на групи для обговорення дискусійних питань); кейс-метод (аналіз конкретної історичної події чи документа з метою пошуку варіантів розв'язання тогочасної проблеми); круглі столи та панельні дискусії (Обговорення актуальних проблем сучасної історичної науки за участю «експертів»).

Форми та методи оцінювання

Для здійснення ефективного контролю навчальних досягнень здобувача освіти з навчальної дисципліни (встановлення рівня відповідності досягнутих ним результатів навчання очікуваним, рівня сформованості дисциплінарних компетентностей) використовуються різні методи й форми контролю.

Контроль освітньої компоненти включає наступні види оцінювання: 1) попередній контроль, 2) поточний контроль, 3) контроль самостійної роботи та 4) підсумковий контроль.

Попередній контроль (діагностика вихідного рівня знань здобувачів вищої освіти);

Основною метою поточного контролю є забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами освіти у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів освіти.

Поточний контроль (діагностика якості засвоєння матеріалу здобувачами освіти з окремих тем) проводиться викладачем на семінарських заняттях у формі:

- спостереження (за навчальною роботою здобувачів освіти);
- усного опитування (опитування, бліц-опитування, повідомлення та доповіді за планом заняття, взаємоопитування, взаєморецензування, навчальні дискусії тощо);
- комбіноване опитування (поєднання усного опитування частини здобувачів освіти з виконанням письмових завдань рештою);
- письмовий контроль (історичні диктанти, контрольні роботи тощо);
- тестовий контроль (відкритої (із вільно конструйованими відповідями) і закритої форми (із запропонованими відповідями);

- практичний контроль (дозволяє впевнитися у сформованості в здобувачів освіти компетентностей у практичній та дослідницькій сферах – написання творів, створення мультимедійних презентацій тощо).

Самостійна робота здобувачів освіти оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому контролі. Самостійна робота може включати: опрацювання матеріалу за визначеними темами програмою освітньої компоненти; ознайомлення з поняттями та дефініціями освітньої компоненти; розв'язання тестових завдань. Самостійна робота здобувачів освіти виконується на освітній платформі e-Aristo.

Підсумковий контроль (загальна діагностика якості знань та навичок здобувачів вищої освіти у відповідності до гуманітарної компоненти підготовки фахівців).

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію та методичку проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYUkpw1JoSJaApmMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю
	C	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві,

		добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Підсумкова оцінка з ОК виставляється на підставі суми поточної успішності здобувача вищої освіти та оцінки, отриманої за ПМК. Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності **складає 72 бали**.

До складання ПМК допускаються здобувачі освіти котрі виконали завдання самостійної роботи в програмі e-Aristo.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий модульний контроль (ПМК). Ця форма контролю полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з освітньої компоненти, здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу з ОК і проводиться на останньому занятті.

Результат підсумкового модульного контролю оцінюється в балах. Варіант завдання до ПМК складається із трьох рівнів. Завдання 1 рівня складає 10 тестів, за кожну правильну відповідь - 5 балів (максимальна кількість балів за рівень - 50). Завдання 2 рівня (3 питання на визначення понять) оцінюються: за кожну правильну відповідь 5 балів (максимальна кількість балів за рівень - 10). Питання 3 рівня (одне теоретичне питання) оцінюється максимально в 20 балів.

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю складає 80 балів. Мінімальна кількість балів підсумкового модульного контролю, за якої контроль вважається складеним, є 50 балів

Здобувачі освіти, які отримали середній бал поточної успішності від 4,5 до 5,0, можуть за згодою бути звільненими від складання ПМК і автоматично отримують підсумкову оцінку.

Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів.

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирибальній оцінки.

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за ПМК з модуля (А*16)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F/FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124	D	
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130		
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	C	4 добре
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		

3,9	94	62	156	В			
3,95	95	63	158				
4	96	64	160				
4,05	97	65	162				
4,1	98	66	164				
4,15	100	66	166				
4,2	101	67	168				
4,25	102	68	170				
4,3	103	69	172				
4,35	104	70	174				
4,4	106	70	176				
4,45	107	71	178				
4,5	108	72	180			А	5 відмінно
4,55	109	73	182				
4,6	110	74	184				
4,65	112	74	186				
4,7	113	75	188				
4,75	114	76	190				
4,8	115	77	192				
4,85	116	78	194				
4,9	118	78	196				
4,95	119	79	198				
5	120	80	200				

Методичне забезпечення ОК

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус.
3. Електронні версії мультимедійних презентацій лекцій.
4. Список підручників, навчальних і навчально-методичних посібників та іншої навчальної літератури, рекомендованої при вивченні дисципліни на поточний навчальний рік.
5. Матеріали для контролю знань, умінь, навичок здобувачів освіти:
 - поточного контролю:*
 - контрольні питання;
 - тестові завдання;
 - тематика виступів, доповідей;
 - підсумкового контролю:*
 - завдання до підсумкового модульного контролю;
6. Відеоматеріали та посилання на інтернет-ресурси.

Рекомендована література

Базова

1. Бойко О.Д. Новітня історія України 2014-2019 р.р. Київ: «Академія», 2020. 160 с.
2. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ: Портал, 2022. 415 с.
3. Дорошко М. Історія України. Курс лекцій. К.: Саміт-книга, 2021. 472 с.

4. Кондратюк К, Качмар В. Новітня історія України (1945-2020р.р.): навчальний посібник. Львів: «ЛНУ ім.І.Франка», 2020. 200 с.
5. Танцюра В. І. Історія України : навчальний посібник / В. І. Танцюра, С. М. Куліш, О. О. Пересада.– 2-ге вид., доп. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 536 с.

Допоміжна

1. Бойко Ю.М., Левчук К.І. Лісостепова Україна напередодні великих реформ 19 століття: Населення, суспільство, освіта [Монографія]. Вінниця: ТВОРИ, 2022. 280 с.
2. Історія української культури в біографіях видатних діячів: Укладач Ю.М. Бойко. Частина І. Випуск 3 (19 століття). Вінниця: ВНАУ, 2020. 88 с. з іл.
3. Історія української культури в біографіях видатних діячів: Укладач Ю.М. Бойко. Частина ІІ. Випуск 3 (19 століття). Вінниця: ВНАУ, 2020. 84 с. з іл.
4. Мицик Ю. А., Бажан О. Г. Від трипільців до кіборгів: Коротка істрія України. – К.: ТОВ "Видавництво "КЛІО", 2020. – 688 с.
5. Палій О. Короткий курс історії України. А-БА-БА-ГА-ЛА-МАГА. 2022. 464 с.
6. Сас П. Сагайдачний: Гроза царів і султанів / Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2024. 340 с.
7. Тетарчук І., Дяків Т. Історія України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Центр учбової літератури. 2021. 188 с.
8. Україна в історії Європи ХІХ – початку ХХІ ст.: історичні нариси: монографія. За ред. чл.-кор. НАН України С.В. Віднянського. Київ: Інститут історії України НАН України, 2020. 814 с.
9. Україна в контексті історичного розвитку Європи: підручник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей/ С.Ю.Боева, В.Ю.Бузань, А.А.Кізлова та ін. За редакцією д.і.н. проф. С.О.Костилюєвої. К.: Арт Економі, 2021. 304 с.іл. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/41918>
10. Чухліб Т. Козацька Україна та шляхетська Польща: битви, війни, союзи. Київ: Арій, 2023. 268 с.
11. Шендрік Л. К. Гетьман України Пилип Орлик. Полтава: 2022. 151 с.
12. Шиманська А., Шиманський А. 501 факт, який треба знати з... історії України. Львів : Видавництво Старого Лева, 2023. 256 с.

Інформаційні ресурси

1. Веб-ресурс бібліотеки ПДМУ. URL <https://lib.pdmu.edu.ua/>
2. Веб-сайт Інституту історії України НАН України. URL: <http://history.org.ua/uk>
3. Веб-сайт Національного музею історії України. URL: <https://nmiu.org/>
4. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Електронна бібліотека Інституту історії України НАН України. URL: [http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21FMT=brief_elib&S21ALL=\(%3C.%3EIHU%3D!%3C.%3E\)&S21SRW=dp&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=15&S21CNR=10](http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21FMT=brief_elib&S21ALL=(%3C.%3EIHU%3D!%3C.%3E)&S21SRW=dp&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=15&S21CNR=10)

6. Електронний архів Центрального державного історичного архіву України, м. Київ. URL:
https://cdiak.archives.gov.ua/full_files/https://cdiak.archives.gov.ua/full_files/
7. <https://www.iananu.org.ua/> Інститут археології НАН України
8. <http://www.golos.com.ua/article/314085> Українська державність: поняття, основні ознаки, символи, атрибути, витoki та етапи становлення
9. <https://mltk.co.ua/stanovlennia-ukrains-koi-derzhavnosti/> Становлення української державності
10. <https://burshtyn-rada.if.gov.ua> Історична довідка про етапи українського державотворення
11. <https://armyinform.com.ua> Заснування держави Україна Великим князем і гетьманом Богданом Хмельницьким
12. <https://www.radiosvoboda.org/a/30548065.html> Період княжої України-Русі. Чию історію популяризує заповідник «Софія Київська»?
13. https://mtt.in.ua/ist-ukr_1991-2010_derzhavotvorchy-protsey/ Початок державотворчих процесів у незалежній Україні
14. <https://uahistory.co/book/ukrznzno/165.html> Державотворчі процеси в Україні в умовах незалежності
15. <https://vlp.com.ua/node/4098> Історія України та її державності. Курс лекцій
16. <https://www.radiosvoboda.org> 30 подій, що сформували і зміцнили Незалежність України
17. <https://nv.ua/ukr/project/istoria-100-vydayushchikhsya-l-40004783.html> 100 видатних особистостей в історії України
18. https://pidru4niki.com/1348010443231/pravo/derzhavnist_kiyivskoyi_rusi Формування державності у східних слов'ян. Виникнення Давньоруської держави
19. <http://litopys.org.ua/pivtorak/pivt06.htm> Київська Русь – ранньоукраїнська держава
20. http://history.org.ua/LiberUA/Book/kn_sl/1.pdf Виникнення й еволюція державності
21. https://arm.naiu.kiev.ua/books/history/material/navmat/tema_1/lekcia.html Україна від найдавніших часів до другої половини XVII ст.
22. <https://armyinform.com.ua> Як московія привласнила собі історію Київської Русі
23. <https://dyvys.info/2022/05/07/chomu-ruski-ne-rosiyany-a-kyivska-rus-ne-rosiya/> Чому руські – не росіяни, а Київська Русь – не росія
24. <https://localhistory.org.ua> Чому саме Україна – справжня спадкоємиця Русі
25. <https://www.youtube.com/watch?v=Ox27K6CYjYA> Уроки історії: Історія української державності.

Розробники:

к.істор.н., доцент Світлана ВЕРЕЗОМСЬКА,
 к.істор.н., старший викладач Вікторія КАЮН